

Roman Paluszak

Urodzony w 1940 r. Był członkiem założycielem NSZZ „Solidarność” w Zakładach Garbarskich Gniezno. Pełnił funkcję wiceprzewodniczącego KZ NSZZ „S” (1980–1981) oraz wiceprzewodniczącego Terenowej Komisji Organizacyjnej NSZZ „S” w Gnieźnie (1981). Dnia 13 grudnia 1981 r., wraz z trzema innymi działaczami NSZZ „Solidarność”, przeniósł związkowy sztandar i część dokumentów związkowych do mieszkania ówczesnego biskupa Jana Michalskiego, ratując je przed zniszczeniem przez SB. Od tego dnia zaczął prowadzić działalność w podziemiu. Zajmował się m.in. drukiem, kolportażem i udostępnianiem osobom trzecim ulotek oraz wydawnictw bezdebitowych („Piaś”), a także udzielaniem pomocy rodzinom osób internowanych. Wchodził w skład redakcji podziemnego pisma „Piaś”, wydawanego w okresie od wiosny 1982 r. do sierpnia 1983 r. Był inicjatorem przeprowadzania na terenie zakładu pracy zbiórki i gromadzenia funduszy na podziemną działalność związkową. Brał udział w manifestacjach niepodległościowych oraz Mszach za Ojczyznę, które odbywały się trzynastego dnia każdego miesiąca w kościele oo. Franciszkanów w Gnieźnie. Uczestniczył także w budowach Grobu Pańskiego w kościele oo. Franciszkanów. Groby miały wydźwięk religijno-patriotyczny, a jednocześnie były formą protestu wobec reżimu PRL i stanu wojennego. Był wielokrotnie zatrzymywany przez SB na 48 godzin, a także poddawany rewizjom w domu i zakładzie pracy. Był rozpracowywany przez SB w ramach Kwestionariusza Ewidencyjnego kryptonim „Lico”, prowadzonego przez Wydział III A/Wydział V KW MO/WUSW w Poznaniu (1982–1987) jako wiceprzewodniczący Terenowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność” w Gnieźnie. Był także inwigilowany w ramach SOR kryptonim „Dwoina”, prowadzonej przez Grupę V SB RUSW w Gnieźnie (1989) oraz Sprawy Obiektowej kryptonim „Związek” prowadzonej przez Wydział III A/Wydział V Sekcja III KW MO w Poznaniu (1980–1983).